FARMER NOTES

ព្រឹត្តិប័ត្រព័ត៌មានកសិករ

ឆ្នាំទី ៦ លេខ ៦២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៧

ការចេញផ្សាយរបស់វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា
A Publication of the Cambodian Agricultural Research and Development Institute

ពូជពោត "លឿងមង្គល"

ពូជ "លឿងមង្គល" គឺជាពូជពោតដែលបានធ្វើការរំដោះ និងផ្សព្វផ្សាយដោយវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា នាចុងឆ្នាំ ២០០៦។ បន្ទាប់ពីបានធ្វើការពិសោធន៍អស់រយៈពេលប្រាំមួយរដូវ (បីឆ្នាំ) កន្លងមក។ បច្ចុប្បន្នពូជពោត "លឿងមង្គល" បាននឹងកំពុងផ្សព្វផ្សាយក្នុងចំណោមប្រជាកសិករ នៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

លក្ខណៈពិសេសរបស់ពូជពោត "លឿងមង្គល"

លក្ខណៈរូបសាស្ត្រ

ពូជពោត "លឿងមង្គល" មានលក្ខណៈដើមដងរឹងមាំ ស្លឹកមានពណ៌បៃតងចាស់ ហើយដុះលូតលាស់យ៉ាងលឿនបន្ទាប់ពីដាំបាន ១៥-២០ ថ្ងៃ។ ប្រព័ន្ធឫសមានការដុះលូតលាស់យ៉ាងខ្លាំង មានតួនាទីទប់ដើមមិនឲ្យដួលរលំដោយសារខ្យល់ និងនៅពេលដើមចាប់ផ្តើមស្ងួតឬងាប់។ ដើមមានកម្ពស់ជាមធ្យមពី ២ ទៅ ២.៥ ម៉ែត្រ។ កម្ពស់ផ្លែពីដីគឺពី ៨៥ សង់ទីម៉ែត្រ ទៅ ១ ម៉ែត្រ។ ផ្លែមានរាងទ្រវែងប្រវែងពី ១៥ សង់ទីម៉ែត្រ រហូតដល់ ៣០ សង់ទីម៉ែត្រ។ គ្រាប់មានពណ៌លឿងចាស់រាងដូចធ្មេញកោងរលោងផ្នែកខាងខ្នង ចំនួនជួររបស់គ្រាប់ក្នុងមួយផ្លែពី ១២-១៦ ជួរ និងទម្ងន់ ១០០០ គ្រាប់ស្មើនឹង ៣០០ ក្រាម។ ពូជពោត "លឿងមង្គល" អាចផ្តល់ទិន្នផលជាមធ្យមគឺ ៤.០ តោន ក្នុងមួយហិកតា ហើយបើក្នុងលក្ខខណ្ឌល្អអាចផ្តល់ផលរហូតដល់ ១០ តោន ក្នុងមួយហិកតា។ ការដាំដុះពូជពោត "លឿងមង្គល" លើផ្ទៃដីមួយហិកតា ត្រូវការពូជពី ៣០ ទៅ ៣៥ គីឡូក្រាម (ដាំ ២-៣ គ្រាប់ ក្នុងមួយគុម្ព)។

វិធីសាស្ត្រដាំដុះ

គេអាចធ្វើការដាំដុះដំណាំពោតបានពេញមួយឆ្នាំ ដោយការបុកដាំ ការដាំជាជួរ ឬដាំតាមចង្អូរដូចតារាងខាងក្រោម។ មុនពេលដាំត្រូវយកគ្រាប់ពូជមកត្រាំទឹកឲ្យបានពី ៤-៦ ម៉ោង ដើម្បីឲ្យគ្រាប់រីកឆាប់ដុះ (តំបន់ដែលមានទឹកគ្រប់គ្រាន់)ដោយដាក់គ្រាប់ក្នុងមួយរណ្តៅពី ២-៣ គ្រាប់ និងជម្រៅពី ២-៤ ស.ម។ ត្រូវធ្វើការស្រោចស្រពដីឲ្យបានជោគក្រោយពេលដាំ (នៅរដូវប្រាំង)។ ចំពោះតំបន់ដាំដុះដែលរំពឹងទឹកភ្លៀង គឺយើងត្រូវដាក់ដាំគ្រាប់ផ្ទាល់តែម្តង ដោយមិនចាំបាច់ត្រាំទឹកទេ។ ការកាត់រំលោះដើម គឺអាចធ្វើនៅពេលកូនដំណាំមានអាយុបាន ១០ ទៅ ១៥ ថ្ងៃ ដោយទុកតែមួយដើមក្នុងមួយគុម្ព និងធ្វើការសម្អាតស្មៅឲ្យស្អាត ចៀសវាងការប្រជែងស្រូបយកជីជាតិពីដំណាំ ដែលធ្វើឲ្យដំណាំក្រិនមិនសូវលូតលាស់ និងផ្តល់ផលតិច។

ចន្លោះជួរ (ស.ម)	ចន្លោះគុម្ព (ស.ម)	
	ដើម/គុម្ព	ដើម/គុម្ព
៦៥	៣០	៦០
៧០-៨០	២៥	៥៥
៨៥-៩៥	២០	៤០

ការដុះលូតលាស់

ការធ្វើដីបានផុសល្អ ដីមានជីជាតិ សំណើមគ្រប់គ្រាន់ និងធាតុអាកាសអំណោយផលនោះក្រោយពីដាំបានចំនួន ៥-៦ ថ្ងៃ គ្រាប់ចាប់ផ្តើមដុះពន្លកទូលដីមកខាងលើ និងក្រោយពីដាំបានចំនួន ១៥-២០ ថ្ងៃ ការដុះលូតលាស់របស់ពូជនេះប្រព្រឹត្ត

ទៅយ៉ាងលឿន និងមានកម្ពស់ពី ៥០-៧០ សង់ទីម៉ែត្រ ដើមថ្លោស ស្លឹកឡើងពណ៌បៃតងស្រងាត់។ ពូជនេះចាប់ផ្ដើមចេញផ្កាឈ្មោល នៅពេលបានអាយុកាល ៥០-៥៣ ថ្ងៃ ក្រោយពីដាំ និងចេញផ្កាញីនៅពេលបានអាយុកាល ៥៣-៥៥ ថ្ងៃ ក្រោយពីដាំ និងចាប់ផ្ដើមទុំនៅរយៈពេល ៥៥-៦០ ថ្ងៃ ក្រោយពីចេញផ្កាញី។

ការប្រើប្រាស់ជី

ការប្រើប្រាស់ជីតាមបច្ចេកទេស និងត្រឹមត្រូវតាមពេលវេលា ធ្វើឲ្យដំណាំដុះលូតលាស់ល្អ ទទួលបានទិន្នផលខ្ពស់។ ជីដែលអាចប្រើប្រាស់ គឺអាសូត ផូស្វ័រ និងប៉ូតាស្យូម (N : P_2O_5 : K_2O)។ កម្រិតនៃការប្រើប្រាស់ជី អាចប្រែប្រួលទៅតាមប្រភេទដី។ ការប្រើប្រាស់ជី ចែកចេញជាបីដំណាក់កាល គឺដាក់ទ្រាប់បាតមុនពេលដាំ ដោយប្រើប្រាស់ជីអាសូត (៥០ ភាគរយ) ផូស្វ័រ និងប៉ូតាស្យូម (១០០ ភាគរយ) ចំណែកអាសូតនៅសល់ (៥០ ភាគរយ) ប្រើសម្រាប់ដាក់បំប៉នចំនួនពីរលើកទៀត គឺលើកទី ១ (២៥ ភាគរយ) ក្រោយពីដាំបាន ២០-២៥ ថ្ងៃ និងបំប៉នលើកទី ២ (២៥ ភាគរយ) ក្រោយពីដាំបាន ៤០-៤៥ ថ្ងៃ។ ការដាក់ជី គឺយើងត្រូវដាក់ឲ្យឆ្ងាយពីគល់ពី ១០-១៥ ស.ម រួចពូនដីលប់ឲ្យជិត ដើម្បីទប់គល់ពោតផង និងការពារជីមិនឲ្យបាត់បង់តាមរយៈការហើរទៅក្នុងបរិយាកាស និងការហូរច្រោះដោយសារទឹក។

ជី	កម្រិតជីទៅតាមប្រភេទដី (គ.ក/ហ.ត)			
	ដីខ្សាច់ (ព្រៃខ្មែរ ប្រទះឡាង)	ដីឥដ្ឋ (កំពង់សៀម ឡាបានសៀក)	ដីកណ្ដោង (ទួលសំរោង)	ដីល្បាប់ (កៀនស្វាយ)
អ៊ុយរ៉េ	១២៤	១៧៤	១៧៤	១៥០
ដេ អា ប៉េ	៩៥	១០៧	១០៧	៨៥
ប៉ូតាស្យូម	៣៧	៤៥	៣៧	៥៤

ការប្រមូលផល

គេអាចប្រមូលផលពោត នៅពេលដើមពោតចាប់ផ្ដើមប្រែពណ៌ពីសំបកក្ដាមទៅលឿងស្ងួត ឬងាប់ដើម សំបកផ្លែមានពណ៌លឿងស្ងួត ហើយស្រួយសក់ពោតឡើងស្ងួត ឬសម្គាល់មួយផ្នែកទៀតនៅលើគល់របស់គ្រាប់ឡើងពណ៌ប្រផេះ គឺនៅពេលពោតបានអាយុកាលពី ១០០-១១០ ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីដាំ។ ការយឺតយ៉ាវក្នុងការប្រមូលផលនៅរដូវភ្លៀងធ្លាក់ជោគជាំ អាចធ្វើឲ្យផលនៃគ្រាប់ពោតធ្លាក់ចុះ និងបាត់បង់គុណភាព ដោយសារទឹកភ្លៀងជ្រាបចូលក្នុងផ្លែបណ្ដាលឲ្យគ្រាប់ដុះ ឬកើតជំងឺផ្សិតលើគ្រាប់។

ការទុកដាក់ក្រោយពេលប្រមូលផល និងការរក្សាទុកគ្រាប់ពូជ

ជាមធ្យមសំណើមគ្រាប់ក្រោយពេលប្រមូលផលគឺពី ១៨-២០ ភាគរយ ដូច្នេះតម្រូវឲ្យយើងធ្វើការហាលសម្ងួតបន្ថែមទៀតដោយកម្ដៅថ្ងៃ។ ត្រូវឧស្សាហ៍ប្រែត្រឡប់គ្រាប់ខណៈកំពុងហាលដើម្បីឲ្យគ្រាប់ឆាប់ស្ងួតល្អ។ ការយឺតយ៉ាវក្នុងការហាលសម្ងួត និងទុកដាក់គ្រាប់ពោតមិនបានល្អក្រោយពេលប្រមូលផល អាចធ្វើឲ្យកកើតសត្វល្អិតចង្រៃ ដូចជាខ្ចូតជាដើមដែលវាស៊ីបំផ្លាញគ្រាប់ពោតតាំងពីនៅលើដើម រហូតដល់គ្រាប់នៅក្នុងកន្លែងរក្សាទុកគ្រាប់ពូជ។ មិនតែប៉ុណ្ណោះអាចធ្វើឲ្យបាត់បង់គុណភាព ដូចជាគ្រាប់កើតជំងឺផ្សិតធ្យូង គ្រាប់ឡើងផ្អួរដែលជាហេតុធ្វើឲ្យតម្លៃគ្រាប់ពោតធ្លាក់ចុះ។ ពូជពោត "លឿងមង្គល" ជាពូជដែលអាចរក្សាគ្រាប់ពូជទុកដាំដុះនៅរដូវបន្ទាប់ទៀតបាន មិនដូចពូជពោតអ៊ីប្រ៊ីដទេ ប្រសិនបើយើងដាំដុះ វានៅដាច់តែឯងគ្មានពូជពោតផ្សេងនៅក្បែរ។ ការរក្សាគ្រាប់ពូជទុកសម្រាប់ប្រើនៅរដូវបន្ទាប់ត្រូវមានសំណើមពី ១៣-១៥ ភាគរយ គឺទុកនៅកន្លែងស្ងួតល្អ ឬរក្សាទុកក្នុងធុងបិតជិត ឬអាចទុកដាក់ដោយប្រើប្រាស់ថ្នាំការពារសត្វល្អិត។

សម្រាប់ព័ត៌មានបន្ថែមសូមធ្វើការទាក់ទង ការិយាល័យរុក្ខជម្រើសវិទ្យា មជ្ឈមណ្ឌលបណ្ដុះបណ្ដាល និងព័ត៌មាន ការិយាល័យផែនការ សហប្រតិបត្តិការ និងពាណិជ្ជកម្ម នៃវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវ និងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា នៅតាមបណ្ដោយផ្លូវជាតិលេខ ៣ សង្កាត់ប្រទះឡាង ខណ្ឌដង្កោ ភ្នំពេញ ឬតាមប្រអប់សំបុត្រលេខ ០១ ភ្នំពេញ

ទូរស័ព្ទលេខ: (៨៥៥-២៣) ៦៣១៩ ៦៩៣-៤ គេហទំព័រ: www.cardi.org.kh

ទូរអក្ខរ: pbreed@cardi.org.kh trin@cardi.org.kh hunyadana@cardi.org.kh